

การปรับปรุงขั้นตอน/แนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ของโรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราชองค์ที่ ๑๙

ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interests)

ความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม เป็นประเด็นปัญหาทางการบริหาร ภาครัฐในปัจจุบันที่เป็นบ่อเกิดของปัญหาการทุจริตประทุพทุฒิชอบในระดับที่รุนแรงขึ้น และยังสะท้อนปัญหาการขาดหลักธรรมาภิบาลและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจหรือการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนั้น การกระทำดังกล่าวอาจเกิดขึ้นโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ทั้งเจตนาหรือไม่เจตนาหรือบางเรื่องเป็นการปฏิบัติสืบต่อกันมาจนไม่เห็นว่าจะจะเป็นสิ่งผิดแต่อย่างใดพฤติกรรมเหล่านี้เป็นการกระทำความผิดทางจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์สาธารณะ(ประโยชน์ส่วนรวม) แต่กลับตัดสินใจปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้อง

ผลประโยชน์ส่วนตน (private interest) “ผลประโยชน์” คือ สิ่งใดๆ ที่มีผลต่อบุคคล/กลุ่ม ไม่ว่าในทางบวกหรือลบ “ผลประโยชน์ส่วนตน” ไม่ได้ครอบคลุมเพียงผลประโยชน์ด้านการงานหรือธุรกิจของเจ้าหน้าที่ แต่รวมถึงคนที่ติดต่อสัมพันธ์ด้วย เช่น เพื่อนญาติคู่แข่ง ศัตรูเมื่อใดเจ้าหน้าที่ประสงค์จะให้คนเหล่านี้ได้หรือเสียประโยชน์ เมื่อนั้นก็ถือว่ามีเรื่องผลประโยชน์ส่วนตนมาเกี่ยวข้อง

ผลประโยชน์สาธารณะ คือ ประโยชน์ของชุมชนโดยรวม ไม่ใช่ผลรวมของผลประโยชน์ของปัจเจกบุคคล และไม่ใช่ ผลประโยชน์ของกลุ่มคน การระบุผลประโยชน์สาธารณะไม่ใช่เรื่องง่าย แต่ในเบื้องต้นเจ้าหน้าที่ภาครัฐสามารถให้ ความสำคัญอันดับต้นแก่สิ่งนี้โดย

- ทำงานตามหน้าที่อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ
- ทำงานตามหน้าที่ตามกรอบและมาตรฐานทางจริยธรรม
- ระบุผลประโยชน์ทับซ้อนที่ตนเองมีหรืออาจจะมีและจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ
- ให้ความสำคัญอันดับต้นแก่ผลประโยชน์สาธารณะ มีความคาดหวังว่าเจ้าหน้าที่ต้องจำกัดขอบเขต ที่ประโยชน์ส่วนตนจะมามีผลต่อความเป็นกลางในการทำหน้าที่
- หลีกเลี่ยงการตัดสินใจหรือการทำหน้าที่ที่มีผลประโยชน์ทับซ้อน
- หลีกเลี่ยงการกระทำ/กิจกรรมส่วนตนที่อาจทำให้คนเห็นว่าได้ประโยชน์จากข้อมูลภายใน
- หลีกเลี่ยงการใช้ตำแหน่งหน้าที่หรือทรัพยากรของหน่วยงานเพื่อประโยชน์ส่วนตน
- ป้องกันข้อครหาว่าได้รับผลประโยชน์ที่ไม่สมควรจากการใช้อำนาจหน้าที่
- ไม่ใช่ประโยชน์จากตำแหน่งหรือข้อมูลภายในที่ได้ขณะอยู่ในตำแหน่ง ขณะที่ไปหาตำแหน่งงานใหม่

จากแนวทางในการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนในทางราชการที่ได้ให้ความหมายของผลประโยชน์ทับซ้อน ๕ กรณีคือ

๑. การแสวงหาประโยชน์จากทางราชการที่มีขอบ
๒. การรับผลประโยชน์จากทางราชการที่มีขอบ
๓. การใช้อิทธิพลเรียกผลประโยชน์
๔. การใช้ทรัพย์สินของทางราชการ
๕. การรับทำงานนอกองค์กร

แนวทางการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อน

๑. กรอบการทำงานนี้เป็นวิธีการกว้าง ๆ ไม่จำกัดอยู่กับรายละเอียดข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปพัฒนาเป็นรูปแบบการจัดการตามบริบทขององค์กรและกฎหมายได้มี ๖ ขั้นตอน สำหรับ การพัฒนาและ การปฏิบัติตามนโยบายการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อน

- ๑) ระบุว่าผลประโยชน์ทับซ้อนแบบใดบ้างที่มักเกิดขึ้นในองค์กร
- ๒) พัฒนานโยบายที่เหมาะสม รวมถึงกลยุทธ์การจัดการและแก้ไขปัญหา
- ๓) ให้การศึกษาแก่เจ้าหน้าที่และผู้บริหารระดับต่างๆ รวมถึงเผยแพร่นโยบายการจัดการ ผลประโยชน์ทับซ้อนให้ทั่วถึงในองค์กร
- ๔) ดำเนินการเป็นแบบอย่าง
- ๕) สื่อสารให้ผู้มีส่วนได้เสีย ผู้รับบริการ ผู้สนับสนุนองค์กร และชุมชนทราบถึงความ มุ่งมั่นในการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อน
- ๖) บังคับใช้นโยบายและทบทวนนโยบายสม่ำเสมอ

รายละเอียดแต่ละขั้นตอน มี ๓ ขั้นตอน ดังนี้

- ๑) การระบุผลประโยชน์ทับซ้อน
 - ขั้นตอนแรกนี้คือ การระบุในการทำงานของหน่วยงานมีจุดใดบ้างที่เสี่ยงต่อการเกิด ผลประโยชน์ทับซ้อน และผลประโยชน์ทับซ้อนที่จะเกิดขึ้นได้นั้นมีประเภทใดบ้าง
 - เป้าหมายสำคัญคือ องค์กรต้องรู้ว่าอะไรคือผลประโยชน์ทับซ้อนที่เป็นไปได้เพื่อป้องกันไม่ให้ เกิดผลประโยชน์ทับซ้อนที่เกิดขึ้นจริงและที่เห็น
 - การมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนสำคัญ เพราะจะทำให้ระบุจุดเสี่ยงได้ครอบคลุม และทำให้ เจ้าหน้าที่รู้สึกเป็นเจ้าของและร่วมมือกับนโยบาย
 - ตัวอย่างของผลประโยชน์ส่วนตน เช่น ผลประโยชน์ทางการเงิน ,เศรษฐกิจ (เช่น หนี้) ,ธุรกิจ ส่วนตัว/ครอบครัว, ความสัมพันธ์ส่วนตัว (ครอบครัว ชุมชน ชาติพันธุ์ศาสนา ฯลฯ) ,ความสัมพันธ์กับองค์กรอื่น (เอ็นจีโอ สหภาพการค้า พรรคการเมือง ฯลฯ) ,การทำงานเสริมความเป็นอิสระ/การแข่งขันกับคนอื่น/กลุ่มอื่น
 - ตัวอย่างของจุดเสี่ยง เช่น การปฏิสัมพันธ์กับภาคเอกชน การทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจตรา เพื่อควบคุมคุณภาพมาตรฐานของการทำงานหรืออุปกรณ์ในภาคธุรกิจ การออกใบอนุญาต การให้บริการที่อุปสงค์มากกว่าอุปทาน การกระจายงบราชการ การปรับการลงโทษ การให้เงิน สิ่งของสนับสนุนช่วยเหลือ ผู้เดือดร้อน การตัดสินใจพิพาท ฯลฯ ทั้งนี้รวมถึงงานที่สาธารณะหรือ สื่อมวลชนให้ความสนใจเป็นพิเศษ
 - การระบุผลประโยชน์ทับซ้อนนี้ต้องพิจารณานิยามและข้อกำหนดทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- ๒) ดำเนินการเป็นแบบอย่าง
 - การจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนที่มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องอาศัยความทุ่มเทของผู้ที่อยู่ในตำแหน่งระดับบริหาร ซึ่งต้องแสดงภาวะผู้นำ สนับสนุนนโยบายและกระบวนการอย่างแข็งขัน สนับสนุนให้เจ้าหน้าที่เปิดเผยผลประโยชน์ทับซ้อน และให้ความช่วยเหลือแก้ไข ผู้บริหารมีความสำคัญ เนื่องจากเจ้าหน้าที่มักจะคำนึงถึงสิ่งที่ผู้บริหารให้ความสนใจ
 - ผู้บริหารต้อง
 - (๑) พิจารณามีข้อมูลเพียงพอที่จะชี้ว่าหน่วยงานมีปัญหา ผลประโยชน์ทับซ้อนหรือไม่
 - (๒) ชั่งน้ำหนักประโยชน์ขององค์กร ประโยชน์ส่วนบุคคล และประโยชน์สาธารณะ และพิจารณาว่าอะไรคือวิธีที่ดีที่สุดในการจัดการหรือแก้ไขผลประโยชน์ทับซ้อน
 - (๓) พิจารณาปัจจัยอื่น ๆ รวมถึงระดับและลักษณะของตำแหน่งหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงลักษณะของผลประโยชน์ทับซ้อน

๓) การบังคับใช้และทบทวนนโยบาย

- ระบบจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนต้องได้รับการทบทวนประสิทธิภาพสม่ำเสมอ โดยสอบถาม ข้อมูลจาก ผู้ใช้ระบบและผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ เพื่อให้ระบบใช้ได้จริง และตอบสนองต่อสภาพ การทำงานรวมถึงสภาพสังคม เศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลง อีกทั้งยังสร้างความรู้สึกรู้สึกเป็นเจ้าของและความร่วมมือ นอกจากนี้ยังอาจเรียนรู้จากองค์กร อื่น ๆ การแสวงหาการเรียนรู้เช่นนี้ยังเป็นการสื่อสารว่าองค์กร มีความมุ่งมั่นในการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนอีก ด้วย การทบทวนควรครอบคลุมจุดเสี่ยงและมาตรการ และผลการทบทวนหรือ มีการเปลี่ยนแปลงต้องสื่อสารให้แก่ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติให้เข้าใจ และปรับเปลี่ยนการทำงานให้สอดคล้องกัน โดยอาจพัฒนาระบบสนับสนุนเพื่อช่วย พัฒนาทักษะและการให้คำปรึกษาแก่ เจ้าหน้าที่

การปรับปรุงขั้นตอนการปฏิบัติงาน หรือระเบียบเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

เนื่องจากโรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราชองค์ที่ ๑๙ มีคณะกรรมการควบคุมภายในและบริหารความเสี่ยง ซึ่งมีการประชุมทบทวนพิจารณาความเสี่ยงขององค์กรทุก ๖ เดือนหากมีปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินงานใน กรณีต่างๆคณะกรรมการจะนำปัญหาหรือความเสี่ยงที่ตรวจพบหรือมีข้อทักท้วงมากำหนดเป็นปัญหาขององค์กร เพื่อนำไปสู่การแก้ไขและแนวทางในการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนทั้ง ๕ กรณีก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะนำมาวิเคราะห์ ในคณะกรรมการควบคุมภายในและบริหารความเสี่ยงจากการประเมินในรอบที่ผ่านมาพบปัญหาในเรื่องที่อาจจะ ก่อให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อนใน ๓ กรณีนี้

๑. เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานยังขาดจิตสำนึกในเรื่องการสังคมแห่งคุณธรรม

๒. เจ้าหน้าที่มาเข้าประชุมไม่ตรงเวลาที่กำหนด

๓. การนำทรัพย์สินของราชการมาใช้ในเรื่องส่วนตัว เช่นการใช้อุปกรณ์สำนักงานต่างๆ รถ ไฟฟ้า น้ำ ของจดหมายราชการ ฯลฯ

ดังนั้นโรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราชองค์ที่ ๑๙ จึงมีการประชุมชี้แจงรายละเอียดในวาระการประชุมของ ผู้บริหาร และได้จัดทำคำสั่งประกาศของโรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราชองค์ที่ ๑๙ ในเรื่องของการป้องกัน ผลประโยชน์ทับซ้อน และมอบหมายให้กลุ่มงานนิติการจัดทำโครงการเพื่อให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ในเรื่องการ ป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน และได้ชี้แจงให้ผู้บริหารทุกหน่วยงานในสังกัดได้เข้าใจแนวทางและให้ผู้บริหารแจ้งแก่ เจ้าหน้าที่ในสังกัดทุกคน ได้รับทราบแนวทางและให้ความร่วมมือในการถือปฏิบัติเพื่อความโปร่งใสขององค์กร ซึ่ง ผลการดำเนินงานในเรื่องของการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ของโรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราชองค์ที่ ๑๙ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ นั้น ได้ดำเนินการไปแล้วดังนี้

๑. โรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราชองค์ที่ ๑๙ ได้ดำเนินการประกาศเจตจำนงสุจริตในเรื่องการต่อต้านการ ทุจริตของผู้บริหาร

๒. ประกาศโรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราชองค์ที่ ๑๙ เรื่อง การแสดงเจตนารมณ์สุจริต

๓. จัดทำโครงการการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ปีงบประมาณ ๒๕๖๑

๔. จัดทำคู่มือในการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน และแจกให้แก่หน่วยงานในสังกัด เพื่อให้เจ้าหน้าที่ใช้ในการศึกษา

กรณีการตรวจสอบบุคลากรในหน่วยงาน ถึงความเกี่ยวข้องกับผู้เสนองานในการจัดซื้อจัดจ้าง

นอกจากการตรวจสอบตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.๒๕๖๐ และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.๒๕๖๐ แล้วสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกาญจนบุรีกำชับให้ผู้เกี่ยวข้องในการจัดหาระมัดระวังไม่ให้เกิดกรณีการแสวงหาประโยชน์การรับผลประโยชน์การใช้สิทธิพลในฐานะและตำแหน่งหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการจัดหา หรือการใช้ข้อมูลลับในการจัดหาที่ผู้มีหน้าที่ในการจัดหาล่วงรู้จากการทำหน้าที่นำไปใช้ประโยชน์ซึ่งจะทำให้เกิดการแข่งขันในการเสนอราคาอย่างไม่เป็นธรรมหากมีกรณีดังกล่าวโรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราชองค์ที่ ๑๙ จะดำเนินการสืบสวนหากมีมูลจะดำเนินการทางวินัยกับผู้เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด

การรายงานผลการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

โรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราชองค์ที่ ๑๙ ได้รายงานผลการดำเนินงานให้ผู้บริหารสูงสุดขององค์กรทราบ โดยได้วิเคราะห์ตามแนวทางการดำเนินงานตามระเบียบพัสดุ การดำเนินงานตามตัวชี้วัดในการตรวจราชการในเรื่องธรรมาภิบาล ในเรื่องการแก้ไขเชิงนโยบายการบริหารจัดการด้านการบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ และด้านการพัสดุ (คนเงินของ) ซึ่งโรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราชองค์ที่ ๑๙ และไม่มีข้อร้องเรียนในเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนแต่อย่างใด

การนำข้อเสนอแนะจากรายงานผลการปฏิบัติงาน เพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนไปปรับปรุงระบบการทำงาน

เนื่องจากการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนของโรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราชองค์ที่ ๑๙ ไม่มีข้อร้องเรียนข้อทักท้วงในมูลกรณีดังกล่าวแต่อย่างใดและจากการประชุมคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในก็ไม่มีความเสี่ยงในเรื่องดังกล่าว อย่างไรก็ตามโรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราชองค์ที่ ๑๙ โดยผู้บริหารสูงสุดได้กำชับในที่ประชุมหัวหน้าหน่วยงานย่อยให้ตระหนักและให้ดำเนินการการควบคุมภายในและตรวจสอบภายในให้ครอบคลุมหน่วยงานย่อยร้อยละ ๑๐๐ และมีนโยบายให้ดำเนินงานโรงพยาบาลคุณธรรมตลอดจนกำชับให้ข้าราชการในสังกัดดำเนินการตามระเบียบของทางราชการและกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัดและให้ตระหนักและระมัดระวังทั้งในเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนตามที่กล่าวถึงข้างต้น

กลุ่มงานบริหารทั่วไป โรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราชองค์ที่ ๑๙